

**Комунальна установа
«Центр професійного розвитку педагогічних
працівників Первомайської міської ради
Миколаївської області»**

**Методична шпаргалка
"Штучний інтелект та чат GPT"**

**Юлія СОРОКІНА,
консультант КУ «ЦПРП»**

м. Первомайськ 2024

Завдяки своєму потенціалу штучний інтелект має високі шанси стати цінним інструментом у роботі вчителя. Адже він допомагає не лише заощадити час для виконання різноманітних повсякденних завдань, а й проводити дослідження та генерувати чудові ідеї для урізноманітнення навчання школярів. Особливо, коли мова йде про генеративний штучний інтелект та великі мовні моделі, яскравим прикладом яких є ChatGPT.

Для того, аби робота з чат-ботами типу ChatGPT і зокрема Чат «На Урок» була максимально продуктивною, ми підготували декілька порад, які допоможуть створювати якісні команди відповідно до ваших потреб, та отримати максимальну користь від цього неймовірного інструменту.

Велика мовна модель із генеративним штучним інтелектом ChatGPT – це неконтрольовані або напівконтрольовані алгоритми машинного навчання, які використовують наявні дані для створення нового вмісту. Основною метою їх

роботи є створення необмеженої кількості оригінального контенту, який виглядає схожим на такий, що створений людиною.

ChatGPT генерує свій вміст, намагаючись передбачити правильне наступне слово в реченні. Потім він використовує розуміння природної мови, щоб зібрати ймовірну відповідь у режимі реального часу. У своїй відповіді він намагається побудувати слова та нові речення, що нагадують тексти з набору даних, на якому він навчався. І в цьому його слабка сторона, оскільки надважливу роль відіграє база даних, на якій навчається III.

Основні принципи роботи

Підказка штучного інтелекту – це письмове запитання, яке ви вводите в інтерфейс чат-бота для отримання відповіді. Слід зазначити, що її якість значною мірою залежить від якості запиту – якщо підказка надто розпливчата або

незрозуміла, інструмент може видати нерелевантні або безглузді результати. Ось декілька порад, які допоможуть сформулювати чітку та лаконічну команду та підвищити шанси отримати правдиву та об'єктивну інформацію:

- використовуйте конкретні ключові слова та фрази, які відповідають темі чи завданню;
- уникайте надто складних мовних конструкцій або заплутаних структур у реченнях;
- використовуйте приклади – це допоможе уточнити вашу мету та скерувати чат-бот у потрібному напрямі;
- задавайте потрібний тон запиту за допомогою прикметника (наприклад, «дружній», «професійний», «нормативний» тощо);
- вказуйте назву аудиторії, для якої ви готуєте матеріал (учні, батьки учнів або колеги);

- зазначайте умову, яка зробить відповідь більш конкретною (наприклад, «у відповіді використовуй короткі речення або просту лексику»);
- уточнюйте та повторюйте. Якщо отриманий результат виявився не таким, як ви очікували, зробіть повторний, більш конкретний та цільовий запит. Такі експерименти дозволять визначити, які типи запитань слід ставити чат-боту для отримання якісної відповіді;
- постійно оцінюйте вихідні дані та перевіряйте отриману інформацію.

Використання штучного інтелекту в освітньому процесі

Аби допомогти освітянам налагодити конструктивну взаємодію зі штучним інтелектом, наша команда конкретизувала способи його застосування за різними напрямками навчальної діяльності.

Вивчення нової теми

Напевно, найбільш корисною функцією штучного інтелекту є його здатність генерувати великий обсяг тексту, який націлений на конкретні навчальні потреби. Тож під час підготовки до уроку можна попросити чат-бота виконати такі команди:

- запропонувати креативні ідеї для представлення *<назва теми>* для учнів *<номер паралелі>*;
- написати перелік запитань для обговорення *<назва теми>*;

- створити список відео, який допоможе учням дізнатися більше про <назва теми>;
- написати вірш/пісню в стилі <виконавець/жанр>, яка розповість учням про ...<назва теми>;
- пояснити процес виконання <завдання> за <кількість> кроків;
- створити опитування щодо визначення фактів, які учням цікаво дізнатися про <назва теми>;
- навести декілька прикладів відкритих запитань, які можна включити на початку вивчення теми <назва теми>.

Робота на уроці та організація зворотного зв'язку

Штучний інтелект може стати потужним інструментом для урізноманітнення уроків. Адже він здатен не лише створювати декілька варіантів поурочного плану роботи, а й знаходити цікаві ідеї для вивчення конкретної теми та організації

зворотного зв'язку. Ось декілька прикладів завдань, які можна попросити виконати чат-бота:

- розробити інструкції щодо виконання конкретних завдань із детальним оглядом і критеріями оцінювання;
- створити приклади розв'язання задач із навчального предмета з поясненнями кожного кроку;
- виділити незнайомі слова у тексті та написати їхні визначення мовою, зрозумілою для учнів певного віку;
- зробити картки із запитаннями та відповідями за темою;
- підготувати перелік найпоширеніших помилок учнів із короткими визначеннями та прикладами;
- створити список високоякісних онлайн-ресурсів чи програм, які стануть у пригоді під час вивчення теми *<назва теми>*;

- написати декілька варіантів зразок есе на тему <назва теми>, які містять <особливості>;
- зробити добірку додаткового матеріалу <з освітньої галузі> (для форматування заголовків і підзаголовків використовувати римські цифри та розмітку);
- створити добірку практичних завдань для учнів з різним рівнем навчальних досягнень;
- створити банк відгуків для <завдання, есе на тему тощо>, який містить поєднання позитивних коментарів, що визначають сильні сторони учнів, а також конкретних пропозицій, які спрямовані на підвищення їхньої мотивації й розвитку вмінь та навичок;
- підібрати інтерактивні методи та прийоми для різних форм роботи;
- навести приклади переконливих аргументів на <назва теми>, що

дозволять учням оцінити практичну значущість навчального матеріалу.

Існує багато способів познайомити учнів із новою лексикою, а ці підказки можуть допомогти у вивченні словникового запасу. Тож можна попросити чат-бота:

- пояснити значення слова та скласти з ним речення;
- написати список синонімів і антонімів до слова;
- перекласти слово іноземною мовою;
- розкласти слова за складами <перелік слів>.

Оцінювання знань учнів

Штучний інтелект здатний швидко створювати різноманітні матеріали для оцінювання. Ось лише декілька варіантів, які можна запропонувати виконати чат-боту:

- переглянути та оцінити ваші критерії оцінювання на предмет їхньої ефективності та неупередженості <вставити деталі про матеріали оцінювання>;
- підготувати вправи для формувального оцінювання;
- написати <кількість> відкритих запитань за темою <назва теми>;
- написати <кількість> запитань з кількома варіантами відповідей <назва теми>;
- створити запитання на основі тексту <уривок тексту, назва твору>;
- створити рубрику запитань за темою <назва теми>;
- розробити контрольний список для спостережень, які допоможуть визначити академічний, соціальний та емоційний прогрес учнів.

Нові інструменти

Ідеї проєктів

Штучний інтелект запропонує перелік ідей для проєктної роботи на будь-яку тему.

Ідеї цікавих завдань

Штучний інтелект запропонує перелік ідей для цікавих завдань на будь-яку тему.

Завдання та вправ

Тестові завдання

Штучний інтелект створить тестові завдання з однією правильною відповіддю.

Для уроку

Презентація

Штучний інтелект згенерує текст для слайдів презентації за вказаним джерелом інформації.

Таблиця

Штучний інтелект створить таблицю на основі зазначеного джерела інформації.

Флешкартки

Штучний інтелект створить флешкартки за обраною темою.

Навіщо це знати

Штучний інтелект допоможе знайти цікаві аргументи та мотивувати вчити тему

Ідеї проєктів

Штучний інтелект запропонує перелік ідей для проєктної роботи на будь-яку тему.

Ідеї цікавих завдань

Штучний інтелект запропонує перелік ідей для цікавих завдань на будь-яку тему.

Організація роботи

Чекліст

Штучний інтелект створить чекліст на задану тему.

Робота з медіа

Генерація зображення

ШІ згенерує зображення у притаманному йому стилі за заданою темою.

Озвучення тексту

Штучний інтелект озвучить для вас вказаний текст.

Текст із зображення

АІ трансформує скан-копію чи фото сторінки в текст, який редагується.

Текст із відео

ШІ відтворить у текстовому форматі зміст відео за наданим посиланням.

Видалення фону зображення

Штучний інтелект допоможе видалити тло із будь-якого зображення.

Чат за змістом файлу

Штучний інтелект надасть відповіді щодо змісту текстового файлу.

Чат за змістом відео

Штучний інтелект надасть відповіді щодо змісту YouTube-відео.

Чат із видатним діячем

Штучний інтелект створить симуляцію розмови із видатним діячем.

Розумний пошук

Зображення за темою

Штучний інтелект створить добірку найбільш відповідних зображень за запитом.

YouTube-відео за темою

Штучний інтелект знайде корисне YouTube-відео за вашою темою.

Добірка матеріалів за темою

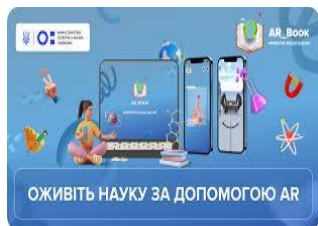
Формує добірку цікавих та корисних матеріалів відповідно до запиту.

Матеріали НУШ

Формує добірку цікавих та корисних матеріалів для роботи в класах НУШ

Інші інструменти

Перекладач Штучний інтелект допоможе зробити переклад обраною мовою.

AR Book —
платформа для
вчителів та шкіл.

Wepik — інструмент
призначений для
спрощення процесу
створення презентацій
PowerPoint.

Gemini— це розмовний чат-бот з породжувальним штучним інтелектом, розроблений Google

Mentimeter

Mentimeter— це інструмент для створення інтерактивних презентацій та опитувань.

Leonardo.Ai

Leonardo—безкоштовна неймережа для генерації зображення. Безкоштовна заміна Midjourney.

invideo AI

InVideo — це платформа для створення відео

MathGPTPro

застосування
штучного інтелекту в
навчанні математики

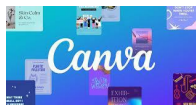
На Урок
освітній проект

50 постатей

Чат «На Урок»:
спілкування із
видатними постатями
минулого.

Canva—безкоштовний онлайн-інструмент графічного дизайну для створення дописів у соцмережах, презентацій, плакатів, відео.

ChatGPT in Ukraine

дозволяє користувачам створювати інтерактивні розмови за допомогою системи штучного інтелекту

Google Arts & Culture — це онлайн-платформа, можна отримати доступ до зображень високої чіткості художніх робіт

1. Штучний інтелект (AI): що це таке і чому це важливо? URL: <https://cacds.org.ua/штучний-інтелект-ai-що-це-таке-і-чому-це-в/>
2. What is ChatGPT And How Can You Use It? URL: <https://www.searchenginejournal.com/what-is-chatgpt/473664/#close>
3. Що таке ChatGPT? URL: <https://blog.ithillel.ua/articles/what-is-chatgpt-and-how-to-use-it>
4. Ми спробували провести інтерв'ю із ChatGPT: ось що з того вийшло URL: <https://speka.media/n4840-pjeyw9>
5. MusicLM: Створення музики з тексту URL: <https://google-research.github.io/seanet/musiclm/examples/>
6. URL: <https://blog.ithillel.ua/articles/how-ai-image-generation-works>
7. Неймережа зобразила міста України із жіночими обличчями: URL: <https://vsim.ua/IT-novyny/neyromerezha-zobrazila-mista-ukrayini-iz-zhinochimi-oblichchyami-yak-v-11772058.html>